

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ ดังนั้นในการที่จะบริหารและพัฒนาประเทศให้ประสบความสำเร็จนั้น จึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ภายในของประเทศนั้นๆ เป็นสำคัญ ซึ่งการมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีก็หมายถึงการได้มีงานทำและได้ทำงานที่มีความหมาย มีคุณค่า และได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสมทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคม อันจะส่งผลต่อเนื่องไปยังคุณภาพชีวิตของบุคคลผู้นั้นที่ดีขึ้นตามไปด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554 , 2) การที่องค์กรจะได้คนดีมีคุณภาพเข้าทำงานในองค์กรจะต้องใช้ทุนทรัพย์และสูญเสียเวลาจำนวนมาก นับตั้งแต่ขั้นตอนการสรรหาคัดเลือก บรรจุแต่งตั้ง ฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อให้เกิดความรู้ ความสามารถ ความชำนาญตลอดจนทักษะที่ดีที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของบุคคลนั้น และเป็นประโยชน์ต่อการที่จะทำให้องค์กรสามารถบรรลุภารกิจได้ ซึ่งกระบวนการต่างๆเหล่านี้ล้วนเป็นการลงทุนขององค์กรทั้งสิ้น ดังนั้นสิ่งที่องค์กรจะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอก็คือ ทำอย่างไรจึงจะสรรหาคคนดีที่มีฝีมือมาอยู่กับองค์กร และเมื่อได้มาแล้วจะทำอย่างไรจึงจะพัฒนาเข้าให้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งจงใจให้เขาอุทิศกำลังกายกำลังใจ และกำลังสติปัญญาให้แก่งานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้ได้งานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่องค์กรตั้งไว้ และทำอย่างไรจึงจะรักษาบุคลากรหรือทรัพยากรมนุษย์ไว้กับองค์กรให้ยาวนานที่สุด (พินทร์ชา สมานสินธุ์ ,2554 ,1) โดยแต่ละองค์กรต่างก็แข่งขันเพื่อที่จะสร้างแรงดึงดูดและคงคุณภาพของพนักงานในองค์กรไว้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่องค์กรจะต้องสร้างความผูกพันของพนักงานต่อการทำงานและต่อองค์กรให้มีความมั่นคงและความคงอยู่กับองค์กร (McElroy et al., 1999 according to Paola Spagnoli and Antonio Caetano ,2012 ,2)

บุคคลจะปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรต่อไปได้แต่ละคนย่อมมีเหตุผลที่แตกต่างกันออกไป เหตุผลหนึ่งของการวิจัยนี้คือ เรื่องของความผูกพันต่อองค์กร (Organizational commitment) ความผูกพันสามารถแบ่งได้เป็นสามลักษณะคือความผูกพันด้านจิตใจ(Affective commitment),ความผูกพันด้านการคงอยู่กับองค์กร (Continuance commitment),และความผูกพันด้านบรรทัดฐาน(Normative commitment) อย่างไรก็ตามความผูกพันด้านจิตใจซึ่งหมายถึงความรู้สึกผูกพันและความเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และความรู้สึกอุทิศตนให้กับองค์กร พนักงานที่มีความผูกพันด้านนี้

คือการแสดงออกถึงปรารถนาที่จะเป็นสมาชิกในองค์กร, ความผูกพันด้านกรคงอยู่อย่างต่อเนื่อง เป็นความรู้สึกผูกพันที่เกิดจากการตระหนักถึงต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับองค์กร การอยู่ในองค์กรเกิดจาก ได้รับประโยชน์มากกว่าเสียประโยชน์พนักงานที่มีความผูกพันด้านนี้คือการแสดงออกถึงความจำเป็นที่จะต้องอยู่ในองค์กร,และความผูกพันด้านบรรทัดฐาน เป็นความรู้สึกผูกพันที่เกิดจากหน้าที่ ความรับผิดชอบ ข้อผูกมัด หรือความเป็นหนี้บุญคุณ ที่ต้องทำให้อยู่ในองค์กรต่อไป พนักงานที่มีความผูกพันด้านนี้คือการแสดงออกถึงความคิดที่ว่าเขาควรจะอยู่ในองค์กร การอยู่ในองค์กรเป็นสิ่งที่ควรกระทำเพื่อความถูกต้องเหมาะสมในสังคม(Meyer and Allen ,1990 อ้างถึงใน ธนยุทธ บุตรขวัญ ,2554 ,19) และอีกเหตุผลหนึ่งคือเรื่องของความพึงพอใจในงาน(Job satisfaction) ความพึงพอใจในงานเป็นผลจากการรับรู้ที่มีต่องาน โดยได้แบ่งมิติความพึงพอใจในงานแบ่งเป็น 3 มิติ คือ มิติ 1 ความพึงพอใจเป็นการตอบสนองทางอารมณ์ของบุคคลต่องานที่ทำ มิติ 2 ความพึงพอใจในงานหรือทัศนคติเชิงบวกต่องานเกิดเมื่อนักงานได้รับผลตอบแทนที่ยุติธรรมเมื่อเทียบกับงานที่ทำ และมิติ 3 ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องงาน ค่าตอบแทน โอกาสก้าวหน้า การบังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน (Luthans , 2002 อ้างถึงใน อุทุมพร รุ่งเรือง ,2555 ,10) และความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจออกจากงานของพนักงาน,ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่ดีที่สุดของการลาออกจากงานในอนาคต

ปัญหาที่ต้องการศึกษาเนื่องจากแต่ละองค์กรจำเป็นต้องมีพนักงานที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญเฉพาะทาง แม้แต่พนักงานทั่วไปถือว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมาย ปัญหาหลักคือการขาดแคลนพนักงาน รองลงมาคือปัญหาการลาออกของพนักงานเนื่องจากพนักงานส่วนใหญ่มองหางานในกลุ่ม โรงงานแถบนิคมอุตสาหกรรม(แถบจังหวัดระยอง), พนักงานที่มีอายุงานครบ 5 ปีเมื่อได้ผลประโยชน์ตอบแทนในรูปกองทุนฯจึงลาออกและปัญหาด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน,ลักษณะงาน,ปริมาณงาน,ผู้บังคับบัญชา, สิ่งแวดล้อมในการทำงานก็ส่งผลต่อความผูกพันที่จะคงอยู่ในองค์กรนี้ต่อไป ดังนั้นความผูกพันของพนักงานที่มีต่อองค์กร จึงเป็นตัวชี้วัดที่ดีในด้านประสิทธิผลขององค์กรเนื่องจากสมาชิกที่มีความผูกพันต่อองค์กรในระดับสูง จะมีความต้องการที่จะยังคงอยู่กับองค์กรต่อไป เพื่อทำงานที่ตนเองได้มอบหมายที่ได้รับผิดชอบให้สำเร็จบรรลุเป้าหมาย ในทางตรงข้ามถ้าพนักงานรู้สึกที่ตนเองได้รับการดูแลไม่ดีพอหรือรู้สึกไม่มีคุณค่าต่อองค์กร จะเกิดความเบื่อหน่ายต่องาน ทำงานอย่างไม่มีประสิทธิภาพ และจะลาออกจากองค์กรไปในที่สุด แต่ถ้าพนักงานไม่มีความผูกพันในองค์กรแต่ยังคงทำงานอยู่กับองค์กรต่อไป ผลเสียจะเกิดกับองค์กรในระยะยาว และระยะสั้น(Mowday & Porter , 1982 อ้างถึงในพิรินทร์ชา สมานสินธุ์ ,2554 ,14)

แนวทางการแก้ไขปัญหเพื่อให้พนักงานมีความพึงพอใจในงานและเกิดความผูกพันต่อองค์กรเพื่อทำงานที่ได้รับผิดชอบให้สำเร็จจนสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงความพึงพอใจในงานของพนักงานที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กร เพื่อจะได้ทราบข้อมูลว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรหรือไม่ ปัจจัยด้านความพึงพอใจในงานมีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรหรือไม่และสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพนักงานและปรับนโยบายขององค์กรให้เหมาะสมเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เพท โทร-อินสตรูเมนต์ จำกัด โดยจำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในงานที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เพท โทร-อินสตรูเมนต์ จำกัด

ขอบเขตของการวิจัย

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัทเพท โทร-อินสตรูเมนต์ จำกัด โดยจำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ และความพึงพอใจในงาน

2.ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย คือ พนักงานบริษัทเพท โทร-อินสตรูเมนต์ จำกัด จังหวัด กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 140 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานบริษัทเพท โทร-อินสตรูเมนต์ จำกัด จำนวน 140 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการระหว่าง 17 สิงหาคม 2558 ถึง 30 พฤศจิกายน 2558

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

1.1 ลักษณะประชากรศาสตร์ของพนักงานบริษัทเพท โทร-อินสตรูเมนต์ จำกัด

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพ
- ระดับการศึกษา
- รายได้ต่อเดือน
- ประสบการณ์การทำงาน

1.2 ความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) ของพนักงานบริษัทเพท โทร-อินสตรูเมนต์ จำกัด

- ด้านนโยบายและการบริหาร (Policy and Administration)
- ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (Working Environment)
- ด้านค่าตอบแทน (Compensation)
- ด้านความมั่นคงในงาน (Job Security)

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความผูกพันต่อองค์กร (Organization Commitment) ของพนักงานบริษัทเพท โทร-อินสตรูเมนต์ จำกัด

นิยามคำศัพท์

ผู้วิจัยได้นำตัวแปรมากำหนดคำนิยามคำศัพท์เพื่อนำไปสร้างเครื่องมือวิจัยให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ดังต่อไปนี้

พนักงาน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในบริษัทเพท โทร-อินสตรูเมนต์ จำกัด

ลักษณะประชากรศาสตร์ หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประสบการณ์การทำงานของพนักงานบริษัทเพท โทร-อินสตรูเมนต์ จำกัด

ความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานที่ทำอยู่ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้เกิดจากการที่

บุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ จนทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในงานและทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

นโยบายและการบริหาร (Policy and Administration) หมายถึง การจัดการและการบริหารงานขององค์กร ระบบการบริหารจัดการที่มีความชัดเจนและเหมาะสม การติดต่อสื่อสารภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับนโยบาย

สภาพแวดล้อมในการทำงาน (Working Environment) หมายถึง สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียง อากาศ ชั่วโมงการทำงาน รวมทั้งลักษณะสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆ

ค่าตอบแทน (Compensation) หมายถึง ผลตอบแทนจากการทำงานซึ่งอาจเป็น ในรูปของค่าจ้างเงินเดือน ค่าตอบแทนสวัสดิการ หรือผลประโยชน์ที่ได้รับเหมาะสมกับงานที่ทำ รวมถึงการเลื่อนขั้นเงินเดือนในหน่วยงานนั้น เป็นที่พอใจของบุคคลที่ทำงาน

ความมั่นคงในงาน (Job Security) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานในด้านความมั่นคง คือ การทำงานในบริษัททำให้รู้สึกมั่นคง อาชีพการงานทำให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสบาย ความยุติธรรมในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานและการปฏิบัติงานด้วยความบริสุทธิ์ใจและซื่อสัตย์

ความผูกพันต่อองค์กร (Organization Commitment) หมายถึง ทศนคติหรือความรู้สึกที่สมาชิกมีต่อองค์กร และเป็นการมององค์กรในด้านบวก ซึ่งก่อให้เกิดความผูกพันระหว่างบุคคลนั้นกับองค์กร และมีความตั้งใจที่จะทำงานให้กับองค์กรบรรลุเป้าหมาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาและสร้างความพึงพอใจในงานแก่พนักงานบริษัทเพทโทร-อินสตรูเมนต์ จำกัด
2. เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนแก้ไขเพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กรแก่พนักงานบริษัทเพทโทร-อินสตรูเมนต์ จำกัด
3. เป็นแนวทางในการปรับนโยบายขององค์กรให้เหมาะสมเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้